

LETECKÉ ROZHLEDY

ROČNÍK IV.

Redaktor: Podplukovník Vilém Stanovský.

ČÍSLO 1.

Podplukovník Karel Stránský:

Příprava německého letectva na jarní ofensivu 1918.

Předesešlé číslo Leteckých rozhledů (roč. III, č. 6) přineslo článek pplk. Janische o německé obraně proti letadlům za jarní ofensivy 1918; v tomto článku jsou shrnuty nejdůležitější poznatky ze studie německého plukovníka Jochima.*) Ale v téže studii jsou uveřejněny i rozsáhlé přípravné práce pro užití letectva v oné jarní ofensivě.

Na popud redaktora Leteckých rozhledů vyjímám a osvětluji z brožury plk. Jochima nejzajímavější kapitoly o letectvu:

Brzy po nezdaru ofensivy Kerenského v roce 1917, kdy vnitropolitická situace Ruska dovolila Němcům počítat s uvolněním velkých sil na východě, vznikla myšlenka uskutečnit velkou ofensivu na západní frontě. Její zahájení bylo stanoveno na jaro 1918 — kdy se pomoc Američanů Dohodě ještě nemohla s dostatek uplatnit. Bylo tedy dosti času vykonat obsáhlé přípravy a již v r. 1917 byly vydávány první příslušné směrnice.

*

Podklad pro přípravu, shromáždění a zasazení letectva dala „studie hlavního velitele letectva“.

Mohutný „Michael-Angriff“ (krycí německý název pro jarní ofensivu 1918) byl namířen proti anglické frontě mezi Arrasem a Oisou, v úseku Croisilles — La Fère, širokém 70 km, a jeho zahájení stanoveno na den 1. března 1918.

Pro ofensivu byly určeny tři německé armády (17., 2. a 18.) proti 3. a 5. armádě britské, celkem 75 německých divisí i se zálohami (z nichž 15 v dosavadní posici) proti 29 divisím a 3 jezdeckým divisím britským, z nichž 19 bylo v posici. Ofensiva měla být zahájena třemi vlnami divisí (3 sledy); šířka útočné divise 2 km.

V době, kdy vyšla „studie hlavního velitele letectva“, nebylo ovšem ještě rozhodnuto o podmínkách provedení. Proto vycházel velitel letectva jen z jakéhosi povšechného předpokladu o síle a složení jedné z ofensivních armád, jak je uvedeno v čele článku pplk. Janische v předchozím čísle Leteckých rozhledů.

Příprava letectva na ofensivu.

1. Shromáždění leteckých sil.

Shromáždění a přípravy letectva v úseku ofensivy musí být provedeny nenápadně. Proto nesmí být podstatně snížena letecká činnost na ostatních částech západní fronty, naopak, letiště musí být vybavena hangáry (tím se uvolní i potřebný stanový materiál pro letky ofensivních armád), opuštěná letiště vyplněna letouny z parků nebo napodobeninami letounů, v radiotelegrafické korespondenci musí být pokračováno i na opuštěných letištích atd. Obtíže, které vzniknou zeslabením

*) Oberst Jochim: „Die Vorbereitung des deutschen Heeres für die grosse Schlacht in Frankreich im Frühjahr 1918, 5. Heft.“ Verlag Mittler, Berlin, RM 4.50.

letectva v těchto úsecích, musí být překonány časovým obmezením letecké činnosti, zejména letectva ničivého (bojového). Posádky pozorovacích letů, přisunovaných do pásma připravované ofensivy, provedou nezbytné orientační lety u leteckých jednotek v úseku již působících, aniž se tím celková letecká činnost stupňovala. Jakmile se letecké posádky takto v úseku ofensivy (po 10—14 dnech) orientují, udělají místo jiným a budou k dispozici odpočívajícím divisím pro výcvik ve spolupráci se zbraněmi. Při tom je žádoucí, aby cvičily s těmi divisemi, pro které budou působit v ofensivě.

Jednotky bitevního letectva, které se taktéž musí orientovat v pásmu ofensivy, upozornily by však nejvíce na shromáždění letectva a proto budou zčásti shromážděny i u armád sousedících s úsekem ofensivy, odkud mohou potřebné orientační lety také s úspěchem provádět.

Bombardovací jednotky se shromáždí dále za úsekem ofensivy a stranou. Posádky provedou orientační lety u pozorovacích letů, pracujících v té době na frontě.

Stíhací letky nepotřebují se zvlášť orientovat, stačí, kdys že shromáždí krátce před ofensivou (pokud jich nebude třeba k zesílení zabraňovací činnosti).

Konečné shromáždění leteckých jednotek v úseku ofensivy bude provedeno co nejpozději. Aby však nedošlo k přetížení komunikací, které budou zatíženy všemi složkami ofensivních armád, a aby tím nebyla ohrožena pohotovost letů, budou letiště pro nově přicházející letky obsazena zprvu prozatím částečně nezbytnými pro zahájení letecké činnosti, tedy jakýmsi velmi zesílenými sledy ubytovacími. Nezáleží pak tolik na tom, opozdí-li se pojízděné sledy.

Všeobecně považuje velitel letectva za vhodné tyto termíny shromáždění:

Stíhací armádní jednotky: 5 neděl před zahájením ofensivy (aby jich mohlo být užito, kdyby toho bylo třeba, k nutnému zesílení obrany proti nepřátelskému pozorování).

Velitelství letectva armády a zesílení armádní fotografické letky 4 neděle před útokem.

Velitelství letectva sboru 3 neděle před útokem.

Zvědné letky armád a sborů 1 týden před útokem.

Bitevní letectvo armády 6 dní před útokem.

Pozorovací a bitevní letky divisi 1. sledu 5 dní před útokem.

Stíhací letectvo sborů 4 dni před útokem.

Pozorovací letectvo divisi 2. sledu 4 dni před útokem.

K rychlé informaci jednotek letectva budou v nových stanovištích připraveny četné dokumenty, obsahující:

a) všechny rozkazy a směrnice týkající se ofensivy, přehledy a složení letectva, výtahy z rozkazů pro zasazení letectva, mapy, plány a fotografie letiště a fronty; složení vyšší jednotky, v jejímž úseku budou letky působit;

b) administrativní rozkazy, směrnice a formuláře;

c) směrnice materiální, údaje o situaci služeb.

2. Zásobování leteckým materiálem.

Početní stavy a materiál leteckých jednotek musí být úplné. Je žádoucí, aby pozorovací letky (alespoň divisi 1. sledu) byly zesíleny z 6

na 9 letounů. Stav u stíhacích letek bude zvýšen o dva piloty. Zbytek zálohy leteckého personálu zůstane u leteckých parků. Skládá se z tří setnin. Jsou to:

1. setnina (cvičná) o 3 instruktorských četách (pilotů, pozorovatelů, střelců),

2. setnina (materiální) o 9 četách (letištní, výstroje, zbrojní, muniční, pohonných hmot, dopravní, radiotel., fotograf., odsunová),

3. setnina (pomocná) o 4 četách (kancelářská, hospodářská, pomocná, stavební).

Odsuny nepotřebného materiálu polních letek prováděly odsunové čety leteckých parků. Při přesunech letek za ofensivy zůstal přebytečný materiál na místě a byl převzat leteckým parkem.

Ten se staral také o zásobování pohonnými hmotami.

3. Činnost letectva za přípravy ofensivy.

Dříve uvedená opatření pro utajení shromažďování letectva nesmějí však býti na újmu běžné letecké činnosti, naopak musí zejména zpravodajské letectvo pečlivě střežiti prostor ofensivy, aby byly zpozorovány případné reakce nepřítele, ukazující, že vlastní přípravy ofensivy nezůstaly utajeny. Činnost a pásma budou letkám přesně vymezeny a úkoly takto rozděleny:

divisní letky: zjišťování podrobností v úpravě terénu (boj. průzkum), průzkum cílů pro dělostřelectvo, zejména nepřátelských dělostřeleckých posic;

sborové letky: zjišťování zadních posic a přesvědky o pohybech za frontou a o posilách;

armádní letky: zvědy do vzdálenějších prostorů.

Zvláštní fotografické úkoly (řadové a prostorové snímky) byly během ofensivy soustředěny u sborových aneb armádních letek, aby se neplýtvalo časem a materiálem u letek divisních, protože jejich pásma činnosti se stala velmi úzkými (2 km). Hlavní velitelství letectva nařídilo pořízení a zhodnocení situačních snímků (1:10.000) pro potřebu velitelů pěchoty a dělostřelectva (až do velitelů setnin v to), znázorňujících průběh sítě zákopů, posice dělostřelectva a zadní posice.

Pozorovací letky divisí 1. sledu budou vybaveny projekčními přístroji, kterými (před ofensivou) předvedou důstojníkům a poddůstojníkům divise fotografie příslušného pásma útoku.

Užití letectva v ofensivě.

1. Zvědné letectvo armád provede zvědy (převážně fotograficky) v přesně vyznačených pásmech, dosahujících u 17., 2. a 18. armády (určených pro ofensivu) mořského pobřeží. Zvědné letky armád zjistí především situaci zadních posic, pohyby vojsk, nepřátelská letiště a střeží komunikace, zejména automobilní, neboť lze téměř s určitostí předpokládati, že se pohyb záloh nepřítele provede autokolonami. Očekává se, že operační rozhodování vyšších velitelů během ofensivy bude možné jen na základě leteckých zpráv.

Velmi důležitými se stanou zvědy noční, protože větší pohyby provede nepřítel v noci, aby je utajil a aby chránil vojska před leteckými útoky.

Zejména ony proudy, které budou zjištěny ve dne, musí být pozorovány i v noci, aby mohl být zjištěn alespoň začátek a konec pohybu,

což je pro posouzení nepřátelských možností nejdůležitější. Nočními zvědy musí být střeženy především železnice a silnice.

Za měsíčných a jasných nocí (čistá atmosféra) lze se orientovat až s výše 3000 m. Naproti tomu již i slabším kouřem nebo mlhou je snížena možnost pozorování velmi značně.

Nízké mraky a silné kouřmo nebo mlha znemožňují noční pozorování. S úspěchem lze je však provádět hned po silném dešti.

Osvědčilo se nalétávat ve velké výšce a přelétnout frontu s přiskrceným anebo zastaveným motorem, aby nebyla upozorněna nepřátelská hlásná služba. Pozorování terénu samo musí se však provádět s malých výšek, aby bylo dosaženo žádoucích výsledků a aby bylo lze zpozorovat nepřátelské letouny, rysující se na pozadí oblohy zřetelněji než na pozadí země. Hojně buď užito osvětlovacích pum. Dobře se osvědčily osvětlovací pumy, které se střelily kolmo k zemi; nárazem vznícené rozbušky pumy vymrštily do všech stran ve formě deštníku až do výše 300 m četná světelná tělíska, osvětlující terén po několik minut.

Vedle nočních zvědů, prováděných jednotlivými letouny, musí být prováděny i noční zvědy skupinové. Noční zvědné skupiny (v širokém seskupení a s velkými rozstupy) mohou obsáhnouti 4—6 km široký pás terénu. Zadní letouny vhodně využijí osvětlení provedeného osvětlovacími pumami předních letounů. Noční skupinové lety budou svěřeny zvláštním bitevním letkám anebo bombardovacím perutím s pozorovacími letouny.

Noční letouny musí být zvlášť vybaveny, zejména pro noční přistávání. Nezbytnou podmínkou pro noční lety je označení dráhy letu k frontě všemi osvětlovacími prostředky, počítaje v to i prostředky pozemní OPL.

2. Pozorovací letky armádních sborů.

Hlavním úkolem těchto letek jsou blízké prezvědy a spolupráce se sborovým dělostřelectvem. Hloubka pásma působnosti nepřesahuje 6—8 km.*) Obzvláštní péči nutno věnovati systematickému fotografování dělostřeleckých a pěších posic, opevnění osad, shromaždišť vojsk a autokolon, řečišť a přechodů a důležitých terénních celků. Komunikační síť železnic a silnic pro automobily musí být stále střežena.

3. Pozorovací letky divisí 1. sledu mají jako hlavní úkol bojový průzkum, zejména pro divisní dělostřelectvo, spolupráci s protibaterijním dělostřelectvem divise a zjišťování postupu vlastní pěchoty.**)

Vyhledávání zpráv zrakem třeba dávat přednost před fotografováním, vyjma fotografování při několikahodinových zastávkách v útoku, kdy je možné doručit vojskům kopie snímků včas.

Fotografické úkoly divisních — ba i sborových — letek musí být pečlivě vymezeny, aby vzhledem k úzkému útočnému pásmu divisí (2 km) nedošlo k zbytečnému hromadění snímků, jež by nebylo lze ani zhodnotit ani jich využít. Divisní letky odevzdají přebytný fotografický materiál a zařízení letkám sborovým (tedy pro fotografické úkoly více předurčeným) a získají tak na mobilnosti.

*) Od zadních hranic divisních letek počínaje až k předním hranicím armádních letek; avšak v náčrtku, kde jsou hranice působnosti schematicky označeny, je průměrná hloubka 15 km.

**) Srovnej s úkolem našeho obhlídkového resp. velitelského letounu.

4. Nezbytným orgánem styku mezi letkou a velitelstvím divise je styčný důstojník. Zůstává podřízen přímo veliteli letky (ne snad veliteli sborového letectva), zastává přímo zájmy své letky a slouží jako poradce (?) štábu divise. Je nutné, aby styčný důstojník vyšel z letky, která je divisi právě přidělena, neboť zná poměry a zvláštnosti své letky a splní tím lépe své poslání; není proto výhodné svěřiti službu styčného důstojníka cizímu leteckému důstojníkovi, na příklad ze zálohy leteckého personálu. Velitel letky určí pro tuto službu nejschopnějšího a nejlepšího pozorovatele. Jeho vystupování, podněty a iniciativa v obtížných situacích bude působit rozhodujícím způsobem na činnost a výkonnost letky a on sám prokáže divisi, v jejímž štábu pracuje, neocenitelné služby.

Divisní letky musí být blízko za frontou.*)

Za postupu divisi v posícní válce se často až na několik hodin přerušilo automobilové spojení letky s velitelstvím pro četná poškození a přerušování silnic, rovněž prodlužování telefonního vedení nešlo tak rychle, jak by bylo žádoucí, a také často selhávalo. Tím se často rušilo spojení s letkou, téměř vždy v prvních hodinách po zteči. Velitelství a vojska však právě v těchto kritických hodinách právem požadují činnost letců — a to za každého počasí — i brzké jejich objevení nad frontou, je-li start nařízen. Doba na příklad $\frac{3}{4}$ hodiny (od přivolání až k příchodu letce nad frontu) je již příliš dlouhá.

To vše je příčinou, proč je žádoucí, aby alespoň pomocná letiště pozorovací letky byla blízko u fronty. Tuto snahu omezuje ovšem nutnost nepřiblížiti letiště až na účinný dostřel plního dělostřelectva, neboť opětné přeložení letiště, vynucené palbou, vyžaduje téměř celého dne. Nemohou-li se letky dostat z jakéhokoli důvodu blíže k velitelství, zřídí tam „bojová“ místa pro přistání (Gefechtslandeplätze).

5. Dělostřeleckého letounu (především sborových letek) nemá být použito jen k průzkumu cílů a k zastřelení jednotlivých baterií. Jeho pohyblivost a možnosti přehledu činí jej obzvláště způsobilým pro kontrolu účinných palb a pro udržování nepřetržitosti palby i během jednoho krátkého letu — pomocí radiotelegrafie. Podmínkou úspěšné činnosti v tomto smyslu je, vyhověti okamžité výzvě letce na základě jeho stručné depeše. Zdlouhavé úmluvy letců s dělostřelci jsou nemožné za útoků, při průlomech a postupech.

6. Spolupráce s dělostřelectvem se zúčastní i letky divisi 1. sledu. Zvláště u těchto je zbytečné hromaditi hlášení o cílech, důležitější je střežení bojiště a včasné hlášení vhodných anebo důležitých cílů příslušné baterii nebo velitelství.

Běžné a nepřetržité musí být informování letky velitelstvím dělostřelectva o všeobecných úkolech dělostřelectva, o jeho složení, posicích, prostorech působnosti, o velitelských a anténních stanovištích.

Protože pozorování (kontrola) vlastní palby je v popředí úkolů dělostřeleckých letounů, musí jich být využito nejvíce při zahájení útoků. (Velitelství jedné armády na příklad vyžadovalo, aby dělostřelecké letouny byly v permanenci před ztečí a během zteče.)

*) Podle schematického náčrtu připojeného k brožurě: letiště 1. sledu — pomocná letiště = 11–12 km, letiště 2. sledu — základní letiště = 16–17 km za frontou.

Normální úkoly dělostřeleckých letounů jsou: zjišťování a pozorování cílů, pozorování všeobecné polohy vlastní a nepřátelské palby, rychlé rozpoznávání nahodilých cílů, na které musí vyžádati palbu.

(Palby plynovou municí se prováděly před svítáním — bez letce — a byly vedeny nad pásmo nepřátelských dělostřeleckých posic. Na zákopy pěchoty byla zahájena účinná palba teprve za svítání, již s leteckým pozorováním a jen některé baterie pokračovaly v plynové střelbě v noci zahájené.)

Při zahájení účinné palby za svítání se zhostí své úlohy dělostřelecký letoun takto:

střeží obranné pásmo nepřítele až k všeobecnému pásmu nepřátelských dělostřeleckých posic (mimo);

kontroluje palbu na zákopy 1. sledů pěchoty v uvedeném pásmu;

střeží nepřátelské baterie, které jsou v pásmu působnosti divisičního dělostřelectva;

zjišťuje nahodilé a pomíjivé cíle — zejména zálohy a tanky;

střeží vlastní palby rušivé, položené za pásmo nepřátelského dělostřelectva.

Zvlášť důležitá jsou hlášení:

o nepřátelských bateriích, které zastavily palbu;

o prostorech, na které střílí vlastní dělostřelectvo — ve kterých však není cílů;

o nepřátelských bateriích, vynikajících živostí palby, zejména o tankových, které nejsou dotčeny vlastní palbou;

o nově se objevivších nepřátelských bateriích.

Musí stačit — bude-li k řešení těchto úkolů v dalším průběhu boje použito současně dvou dělostřeleckých letounů v útočném pásmu jedné divise.

Vedle všeobecného střežení bojiště mohou jim býti dávány i přesné úkoly.

Označování cílů se provádí pomocí „sborových map“ (1 : 25.000), v dalším postupu pak, jde-li o útok na zadní posice, podle map 1 : 50.000. Při delších zastávkách musí být poznovu pořízeny příslušné fotografie.

Nahodilé vhodné cíle hlásí letec bateriím, antenní důstojník pak odpovídá za rychlé dodání zprávy příslušné baterii. Je ovšem podmínkou, aby letec znal místa a označení antenních stanovišť a „cíhajících“ anebo střežících baterií. Palbu těchto baterií na nahodilé cíle letec čas od času kontroluje.

Zdůrazňuje se přesnost a úplnost rozkazů pro spolupráci s letcem, které vydá velitelství dělostřelectva co nejdříve, zprvu bez časových údajů. Časové podmínky, závislé na povětrnostních poměrech, sjedná velitel letky s veliteli dělostřeleckých skupin telefonicky neb i radio-telegraficky.

Přípravy baterií střílejících s letcem musí být co nejdokonalejší, jakož i kadence palby co nejvyšší, aby se zkrátily doby zastřílení, a musí být užíváno munice, vhodné pro letecké pozorování.

Místo delších přestávek střelby, ať z jakéhokoliv důvodu, je lépe palbu s letcem přerušit. Objeví-li se nepřátelští letci, nesmí to býti důvodem k zastavení činnosti dělostřeleckých letounů. Vyskytuje-li se cílů několik, musí stačit označení jedné vidlice, v jejíchž mezích se provede

palba na pásma. Pak se již musí letec omezit na pozorování všeobecné polohy palby a hlásit prostory slabě postřelované a takové, kde není již cílů, kde však vlastní palba dosud leží.

Vedoucí snahou musí být, dosíci co nejdříve pozorování jinými prostředky než s letcem, aby byli letci vbrzku uvolnění pro jiné úkoly.

7. Armádní pozorovací letka obstarává zastřílení dalekonosných děl, pro kterýžto úkol je však třeba obzvláště pečlivých rozkazů a úmluv.

Doporučuje se spolupráce dělostřelectva s letcem i za noci, zvláště tehdy, je-li denní jeho součinnost při střelbě na daleké cíle silně ohrožena nepřátelskou OPL. Noční spolupráce s dělostřeleckým letounem je možná jen za jasné a měsíčné noci, na dobře znatelné cíle (osady, továrny, nádraží), s výše 1200—2000 m, s kolmým pozorováním cíle.

(Protibaterijní činnost s leteckým pozorováním, jak se pak skutečně ukázalo, nepřinesla v německých ofensivách v roce 1918 žádoucích výsledků, zejména pro velkou masu střeleckého dělostřelectva. Zčásti to bylo však zaviněno i nedostatečnou přípravou, výcvikem a nepřesnými rozkazy a nezvyklostí spolupráce obou zbraní ve velkých bitvách. Obtíže se však dají překonat účelnými rozkazy, dobrým výcvikem a instrukcemi, zejména pro antenní důstojníky, a tuhou kázní ve spojení, zvláště radiotelegrafickém. Lze dosíci úspěchů alespoň při střelbě na cíle nahodilé a pomíjivé. — Poznamenáno podle relace o průběhu ofensivy.)

8. Letoun pěchoty.

Třeba rozlišovat mezi letounem pro obhlídku resp. střežení bojiště pěchoty (bojový průzkum pro velitelství a pěchotu) nebo-li „obhlídkovým“ a vlastním letounem pěchoty (v užším smyslu slova). (Pozn. překl.: Název „letoun pěchoty“ neznámá však, že jde o letoun, pracující pro pěchotu; je to především letoun velitelství — divise, sboru — zpravující tato velitelství o postupu pěchoty, o dosažení cílů, kam až dospěl 1. sled pěchoty; tento účel ostatně vyplývá z následujícího popisu činnosti „letounů pěchoty“, na kterýžto název lze pohlížeti spíše jako na zkratku definice: „letoun pro sledování a hlášení postupu vlastní pěchoty“.)

„Letoun pro střežení bojiště pěchoty“ (v dalším výkladu krátce „letoun obhlídkový“) provádí taktický (v čs. názvosloví „bojový“) průzkum v pásmu sboru. Tento nízko létající letoun sleduje a hlásí velitelstvím, jichž se zpráva může týkat: průběh útoku, postup palebné clony, místa, kde útok vážne, nepřátelské odpory dosud neotřesené vlastní dělostřeleckou palbou (aby tato palba byla obnovena nebo zesílena) a dosažení cílů neb určitých míst vlastní pěchotou.

Obzvláště hledá a hlásí nahodilé cíle, jako zálohy a tanky, postupující k protiútku.

Přesné instrukce o zamýšleném průběhu útoku jsou podmínkou úspěšné činnosti těchto letounů. Sezná-li letec, že pěchota dosahuje některého cíle, hlásí zprvu radiotelegraficky některé jeho dobře zjištěné body, označí místa nejasné situace a pak teprve se věnuje konečnému zjištění situace i v těchto místech. Často je třeba doplnit radiotelegrafické zprávy shozenou zprávou (náčrtem). Letoun obhlídkový není třeba zevně označiti.

Letoun pěchoty (v užším smyslu slova) je naproti tomu označen vlajkou na jednom neb obou křídlech (pro každý armádní sbor jiné

označení, na př. po jedné vlajce na obou křídlech, dvě vlajky na jednom křídle, s jednou vlajkou na jednom a dvěma na druhém křídle).

Takovýto „letoun pěchoty“ má být vyslán jen tehdy, nestačil-li „letoun obhlídkový“ objasnit situaci a dodat veliteli sboru nebo divise přesnou zprávu o situaci v přední linii vlastní pěchoty. Největší důraz se klade na to, aby tento letec byl podrobně informován o pravděpodobném nebo předpokládaném obrysu fronty a aby byla konkrétně uvedena místa fronty, z kterých je především třeba zpráv.

Jen tehdy, když se objeví vlajkami označený „letoun pěchoty“, vytyčí pěchota dosaženou čáru, a to jen její nejpřednější prvky, které vyloží terče, šátky, mávají přílami, puškami nebo šátky anebo střílejí světelné rakety.

(Vyskytly se však namnoze námitky proti označování dosažené linie pomocí vyložených terčů nebo šátků. V první linii byl totiž vždy nedostatek takového materiálu a stávalo se, že zůstával ležet po padlých a raněných a tím byla skreslována skutečná situace. Nejlépe se osvědčuje světelná munice — asi 3 rakety na 100 m šířky fronty — nejlépe z pistolí. Signální ohně nejsou výhodné, označují vlastní pěchotu příliš nápadně a po delší dobu i nepříteli.)

Ostrým obratem zpět k návratu dá letec znamení, že označení linie upozoroval.

Rozhodující pro úspěch letounů pěchoty není jejich počet, nýbrž jasnost a konkrétnost rozkazů a včasné vyslání. Obtíže při nahrazování ztrát nutí k tomu, aby se jich užívalo hospodárně. (V této jarní ofenzivě 1918 měla 2. armáda zvlášť velké ztráty na letounech pěchoty — protože nebyly pancéřovány.)

Doporučuje se určit již napřed v každé divisi letce 2 letouny s posádkou pro úkoly „letounů pěchoty“. Protože však jsou útočná pásma divisi příliš úzká, buď divisních „letounů pěchoty“ užito podle rozkazů velitele leteckých armádních sborů — stejně jako se děje s „letouny obhlídkovými“.

Hlavní věcí je udržovat permanenci střídavým vysíláním „letounů obhlídkových“ a „letounů pěchoty“ a požadovat rychlé dodávání důležitých zpráv.

Jde-li o útok do větší hloubky, jak tomu je při průlomech, musí být přední linie zjišťována během útoku častěji, tím se však nesmí rušit postup pěchoty. Předčasné a příliš časté požadování vytyčení 1. linie pěchoty znepokojuje nebo ji otupí proti žádostem letců o vytyčení. Je ovšem zřejmé, že si letec pěchoty — jestliže to jeho hlavní, shora rozvedený úkol dovolí — musí povšimnout i činnosti nepřítelů a upozorňovat i dělostřelectvo na připravené nebo k protiútokům již postupující zálohy nebo tanky.

Shazovaná hlášení nebo radiové depeše letců obou kategorií pěchotních letounů (letounů obhlídkových a letounů pěchoty) musí být všemi SV. pluků neb jejich bojovými stanovišti bez prodlení dodány dále k vyššímu velitelství. Všechna SV. se musí pro letce označiti zvláštními terči (pojednává o nich kapitola „Spojení“).

28. pěší divise chtěla podle svých zkušeností z protiútoků u Cambrai (koncem listopadu 1917) užiti letounů pěchoty také k dodávání rozkazů nejpřednějším jednotkám, na příklad: „Pokračujte v útoku na Gouzeaucourt“, bude-li letcem vystřeleno 20 žlutých koulových světlic. Ovšemže

takové signály musí být předem ujednány. To však již ukazuje, že lze podobných způsobů spojení užít jen při útocích s omezenými cíli, nehledě k snadným omylům a možnostem selhání.

9. Stíhací letectvo.

Bojový průzkum a střežení bojiště pozorovacími letkami se stávají nemožnými, neposkytne-li se jejich letounům ochrana proti nepřátelskému stíhacímu letectvu.

Úkolem stíhacího letectva je útočit bezohledně na nepřátelské letectvo ve vzduchu, tím „uvolnit cestu vlastním zvědným a pozorovacím letounům, chránit je a znemožňovat pozorování nepřátelského letectva“.

Taktickou jednotkou stíhacího letectva je „Jagdstaffel“ (co do počtu letounů lze přirovnati k naší bývalé „šipce“ nebo k slabé naší mírové stíhací letce). Několik „Jagdstaffel“ tvořilo „Jagdgruppe“ (skupinu) nebo „Jagdgeschwader“ (lze přirovnati k naší stíhací peruti o 3—4 letkách s plnými početními stavy).

(Taková peruť byla i ve vzduchu vedena velitelem peruti, což vyžadovalo obzvláště školených a skvělých vůdců, jako jím byl na příklad Richthofen. Protože dorost takových vůdců nepostačoval, musilo se stíhací letectvo obejítí prozatím se svazy skupin — „Jagdgruppe“ — podobné svazům perutí — „Jagdgeschwader“ — ale slabší než ony, a vedení skupiny se musilo omezit na dirigování se země, tedy na rozkazy vydané před odletem.)

Právě pro stíhací letectvo je třeba zdůrazňovati starou zásadu, nezasažovat je s c h e m a t i c k y, nýbrž v souhlase s úmyslem velitelství a se situací pozemní. Tedy žádné tříštění sil a stálé bojování proti přesilám nepřátelského letectva, nýbrž soustředění sil tam, kde se i na zemi bojuje o rozhodnutí. Nad těžištěm pozemního boje musí spočívat i těžiště boje vzdušného. Proto si musí ponechat všeobecné disponování stíhacím letectvem velitelství armády samo, což lze uskutečniti takto:

Velitelé letectva armády svěří velení armádních i sborových skupin a perutí stíhacího letectva zvlášť schopné a svým příkladem strhující osobnosti a vydá jí zvláštní instrukce pro užití stíhacího letectva. (Velitelství armády si však může z armádních skupin ponechat část jako stíhací zálohu k přímé dispozici.) Žádosti armádních sborů o ochranu stíhacím letectvem, vyplývající z potřeby obzvlášť důležitých pozemních akcí, mohou pak býti velitelstvími sborů podány přímo onomu „veliteli stíhacího letectva armády“.

Podmínkou úspěchů je, aby „velitel stíhacího letectva armády“ byl nepřetržitě a vždy závčas orientován o bojové situaci na frontě. Aby se tak stalo, musí být spojen jednak s velitelem letectva armády, jednak s veliteli stíhacích skupin armádních sborů, kteří musí být informováni velitelstvími sborů o taktické situaci sborů a o úmyslech jejich velitelů. Avšak ani to ještě nestačí. Jde o to, míti možnost přizpůsobiti se rychle i náhlým změnám situace na bojišti, a proto musí býti „velitel stíhacího letectva armády“ ve spojení se zvláštními pozorovateli bojiště — t. zv. „Luftschutzzoffiziere“ (podle možnosti v každém sborovém úseku jeden). Tito pozorovatelé musí mít své stanoviště přímo za frontou a mohou tak zpravovat velitele stíhacího letectva přímo nejen o situaci pozemní, ale i o činnosti vlastních stíhačů a přivolat jim rychle pomoc, je-li jí třeba.

Podléhají přímo veliteli stíhacího letectva a jsou také ve spojení s OPL. a hláskou službou, které jejich pozorování a poznatky doplňují. Jako pojiťka užívají vedle telefonu i radiové stanice. Přesunují se za frontou souhlasně s pohybem fronty. (O účasti hláské služby viz článek plk. Janische v předchozím čísle Leteckých rozhledů.)

Také skupiny stíhacího letectva musí být ve spojení s „Luftschutz-Offizierem“, který odpovídá na jejich dotazy o situaci ve vzduchu a o situaci povětrnostní. Aby se spojení zjednodušilo, je třeba soustřediti stíhací jednotky na málo míst a rozkazovou techniku co nejvíce zjednodušiti.

Shora vylíčené těsné sdružení sil stíhacího letectva je žádoucí až do doby, kdy se průlom zdaří a kdy se přejde k válce pohybné. Pak se musí stíhací jednotky přemisťovat postupně kupředu, což zasáhne rušivě do organizace spojení a velení, takže dosavadní centralisace velení nebude již možná.

Stíhací skupiny se pak podřídí zase přímo sborovým velitelstvím, zejména těm, na kterých spočívá těžiště ofensivy, neboť jen tato velitelství budou s to řídit činnost stíhacího letectva souhlasně s potřebami situace pozemní.

Ale i pak je třeba, aby skupiny stíhacího letectva byly zasazovány hromadně pod jednotným velením i ve vzduchu nad určitým a úzce vymezeným prostorem bojiště — nad „ohniskem boje pozemního“. (Během jarní ofensivy se skutečně stávalo, že velitelé stíhacích skupin nebyli o situaci informováni, že často zasadili stíhací jednotku pozdě a dali tak uniknout francouzskému letectvu, které náhlými výpady vnikalo za německé linie. Počet sestřelených francouzských letců stále klesal, německé pozorovací letouny postrádaly nezbytné ochrany. Proto autor poznovu zdůrazňuje nutnost spojení stíhacího letectva s frontou.)

Jen při jednotném velení stíhacího letectva lze dopřáti i tomuto letectvu nezbytného oddechu, jež lze pak časově přizpůsobovati přestávkám v pozemním boji.

Čím více se dospívá k válce pohybné, tím více pozbývají významu „Luftschutzoffiziere“. Jejich funkci přejímají postupně orgány DPL., až ji převezmou úplně.

Během příprav k ofensivě, dokud nebude stíhací letectvo dosti početné, musí přesilu nepřitele vyrovnat bojovností, nesmí se však vyčerpát, aby se uchovalo pro ofensivu. (1. armáda to chtěla řešiti ponecháním stíhacích skupin vzadu a na křídlech a zvětšiti účinný prostor stíhačů pomocí DPL. „palbou na upozorněnou“ a terči na zemi, ukazujícími přítomnost nepřátelských letců.)

Klade se důraz na zdolání nepřátelského letectva a zvláště balonů ještě před vyražením vlastní pěchoty k útoku a na ochranu vlastních dělostřeleckých letounů.

Od zahájení účinné palby vlastního dělostřelectva počínaje, musí být udržovány slabší roje stíhacího letectva ve dvou až třech patrech (podle počasí) k zabránění v přeletu fronty nepřátelským letounům pěchoty, objevujícím se obyčejně právě v tuto dobu. (Podle názoru velitelství 1. armády nebylo by výhodné zvýšiti leteckou činnost krátce před vyražením k útoku, aby na něj nepřítel nebyl upozorněn, nýbrž omezit ji jen na výše letící stíhací roje nad frontou, pro zabránění nepřátelskému průzkumu.)

Zpravidla nezná nepřítel hodinu zahájení útoku — jakmile útok vyrazí, dá se očekávat, že nepřítel zasadí všechny své letecké síly na frontu, aby získal převahu.

Za 30—45 minut po vyrazení k útoku lze tedy s určitostí očekávat podstatné zvýšení nepřátelské letecké činnosti, tedy i stíhací. Proto musí útočník po těchto 30—45 minutách míti nad frontou čerstvé stíhací síly, a to v nejsilnější sestavě; aby se vlastní stíhací roje nehromadily na některých místech a nezanedbávaly jiné prostory, je žádoucí přidělit jim úseky nebo prostory k střežení, které by opustily jen výjimečně a přechodně, útočili na př. proti nepřátelským skupinám letícím mimo vlastní prostor působnosti.

Pásma působnosti rojů se přesahují nad „ohnisky“ pozemního boje. Ve větších výškách (nad 4000 m) toto prostorové rozdělení a tím tříštění sil není však již výhodné, neboť tam lze očekávat střetnutí se silnějšími nepřátelskými skupinami, směřujícími i hlouběji do našeho týlu (poznámka překl.: tedy kombinace úkolu ochrany a zabraňování stíhacím letectvem nad frontou jedním a týmž svazem sdružených rojů).

Zasazení celé peruti (Geschwader) nad „ohniskem“ bojiště ulehčí pak působícím tam již rojům. Síla takové peruti se řídí možnostmi vedení jejího boje ve vzduchu. (V tom se názory rozcházejí. Richthofen udával počet 40—50 letounů jako maximum, jiní udávali ještě větší počet.) V každém případě musí velitel peruti přivést svou jednotku semknutou nad bojiště, tam ji seskupit a zajistit si určitými návestími její soudržnost, zejména rychlý sraz a opětné vedení k novým útokům.

Je žádoucí udržovat stíhací zálohu, aby v rozhodujících dobách boje na zemi nebo ve vzduchu mohlo letectvo získati převahu.

V žádném případě však se nesmějí velitelé stíhacích jednotek nechat svěsti k obraně i důležitých objektů pozemních, ať na frontě, ať za frontou. (!)

Zvláště křídla útočící armády musí býti dobře zajištěna proti nepřátelské letecké činnosti, a to buď vlastním stíhacím letectvem nebo stíhacím letectvem sousedící armády. Zejména křídlo směřující proti slunci vyžaduje pozornosti, neboť tam nepřátelští letci proniknou nejsnadněji, — protože po slunci. Tam je třeba více pater a silnějších rojů.

Zasazení stíhacího letectva musí být usměrněno nejen prostorově, ale i časově. Nesmí ho býti užito stejnoměrně po celý den, nýbrž soustředěně, aby v dobách nejdůležitějších pozemních akcí mohlo mohutně zasáhnout, což musí býti řízeno přesnými a jasnými rozkazy.

10. Noční stíhání může vésti k úspěchu, je-li pečlivě promyšleno a připraveno a děje-li se v těsné spolupráci s pozemními prostředky OPL., za příznivého počasí a plánovitě. S nezdarem nutno často počítat, což však nesmí odstrašiti. Jde především o zabraňování nepřátelským bombardovačům v činnosti a o pozorování nad strategicky důležitými místy. K noční stíhací činnosti je třeba značné dovednosti a obezřelosti. Mnohem lépe se k tomu hodí dvoumístné letouny než jednomístné.

Nejvýhodnější jest, dostat se pod nepřátelský letoun a střílet naň jako na lépe se rýsující cíl na pozadí oblohy — zdola nahoru, a užívati svítících nábojů. Výška 2500—3000 m a bezoblačné hvězdnaté nebe se k tomu hodí nejlépe.

(Příště dále.)